

VIRTUAL TRANSFORMATION OF SOCIAL CONSCIOUSNESS: THE BALANCE OF SUBJECTIVITY, IDENTITY, AND CULTURAL SECURITY

Otabek Saydaaliyevich Makhammatov

Independent Researcher

Samarkand State Pedagogical Institute

Samarkand, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: virtual transformation, identity, construction, cultural security, virtual space, digital globalization, visibility, digital capitalism, digital subject.

Received: 04.02.26

Accepted: 05.02.26

Published: 06.02.26

Abstract: The article examines the virtual transformation of social consciousness as a process in which the categories of subjectivity, identity, and cultural security are reshaped under the influence of modern information technologies. This process, first and foremost, turns subjectivity from an autonomous internal phenomenon into a condition dependent on external factors that are socially constructed through digital media tools. In this sense, the virtual transformation taking place within social consciousness detaches the subject from its essence and renders it a networked form inclined toward constant algorithmic identification.

IJTIMOIIY ONGNING VIRTUAL TRANSFORMATSIYASI: SUBYEKTIVLIK, IDENTITET VA MADANIY XAVFSIZLIK MUVOZANATI

Otabek Saydaaliyevich Maxammatov

Samarqand davlat pedagogika instituti mustaqil tadqiqotchisi

Samarqand, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit soʻzlar: virtual transformatsiya, identitet, konstruktsiya, madaniy xavfsizlik, virtual makon, raqamli globallashuv, vizuallik, raqamli kapitalizm, raqamli subyekt.

Annotatsiya: Maqolada ijtimoiy ongning virtual transformatsiyasi - bu zamonaviy axborot texnologiyalarining taʼsirida yuzaga kelayotgan subyektivlik, identitet va madaniy xavfsizlik kategoriyalarining qayta shakllanish jarayoni sifatida tadqiq etilgan. Bu jarayon, avvalo, subyektivlikni mustaqil ichki fenomen emas, balki raqamli media vositalari orqali ijtimoiy konstruktsiya qilinayotgan tashqi omillarga

qaram bo'lgan holatga aylantiradi. Shu ma'noda, ijtimoiy ongda yuz berayotgan virtual transformatsiya subyektini o'z mohiyatidan ajratib, uni doimiy algoritmik identifikatsiyaga moyil bo'lgan, tarmoqlangan shaklda ifodalanishi ham o'rganilgan.

ВИРТУАЛЬНАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ ОБЩЕСТВЕННОГО СОЗНАНИЯ: БАЛАНС СУБЪЕКТИВНОСТИ, ИДЕНТИЧНОСТИ И КУЛЬТУРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Отабек Сайдаалиевич Махамматов

Независимый исследователь

Самаркандского государственного педагогического института

Самарканд, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: виртуальная трансформация, идентичность, конструкция, культурная безопасность, виртуальное пространство, цифровая глобализация, визуальность, цифровой капитализм, цифровой субъект.

Аннотация: В статье исследуется виртуальная трансформация социального сознания как процесс переосмысления категорий субъективности, идентичности и культурной безопасности под воздействием современных информационных технологий. Данный процесс, прежде всего, превращает субъективность из автономного внутреннего феномена в состояние, зависимое от внешних факторов, социально конструируемых посредством цифровых медиа. В этом смысле виртуальная трансформация, происходящая в структуре социального сознания, отделяет субъекта от его сущности и формирует его как сетевую структуру, склонную к постоянной алгоритмической идентификации.

Kirish. Bugungi kunda ijtimoiy ong transformatsiyasi, identitet masalasi foydalanuvchilar turmush jarayonida markaziy o'rinni egallaydi. K. Appadurai global madaniy oqimlar nazariyasida identitetlarni "doimiy harakatdagi tasavvurlar, transmilliy diskurslar va media axborot oqimlari ta'sirida qayta konstruksiya qilinayotgan ijtimoiy strukturaviy ifodalar" deb ta'riflaydi. Virtual makon identitetni barqaror, tarixiy va milliy asoslardan ajratib, uni vizual, aks ettiriluvchi va algoritmik boshqariluvchi muqobilliklar yig'indisiga aylantiradi. Bunda foydalanuvchi o'zini emas, o'zini qanday tasvirlash mumkinligini ijtimoiy media konstruksiyasi orqali anglaydi. Subyekt endi o'zini ichki tajriba orqali emas, balki tashqi algoritmik ko'rinishlar, vizual formatlar va ma'lumotlar izlari orqali identifikatsiya qiladi.

Asosiy qism. Madaniy xavfsizlik esa ushbu transformatsiyaning eng nozik, ammo xavfli nuqtasiga to'g'ri keladi. Chunki madaniyat - bu milliy, tarixiy va diniy identifikatsiya uchun asos bo'luvchi yagona ijtimoiy mexanizmlardan biridir. Z. Bauman ta'biri bilan aytganda: "Global axborot maydoni mahalliy madaniyatlarni suyuqlashtirib, ularning mustahkam identifikatsion rolini buzmoqda". Bunday sharoitda madaniy xavfsizlikni ta'minlash - bu nafaqat tashqi axborotdan himoyalaniish, balki ichki ontologik barqarorlikni tiklash masalasidir. Virtual transformatsiya bu nuqtada madaniyatni iste'mol, algoritm va vizual rekonstruksiya maydoniga aylantiradi, natijada jamiyatlarda o'zlik tushunchasining shakllanishi izdan chiqadi. Shuningdek, N. Couldry va A. Hepp tomonidan ilgari surilgan "mediatizatsiyalashgan subyektivlik" konsepsiyasida ijtimoiy ongda yuz berayotgan o'zgarishlar jamiyatning raqamli infratuzilmalarga chuqur bog'liqligini ko'rsatadi. Ular ta'kidlashicha, "raqamli platformalar bizning borliqni anglashimiz, o'zimizni tushunishimiz va boshqalar bilan muloqot qilishimizni nazorat qiluvchi yangi ijtimoiy arxitekturadir". Bu shuni anglatadiki, virtual transformatsiya ijtimoiy ongni tashqi algoritmik tizimlarga qarab shakllanishga majbur qiladi, bunda inson faolligi emas, balki platformaning texnologik cheklovlari ustuvor ahamiyat kasb etadi.

Xulosa qilib aytganda, ijtimoiy ongning virtual transformatsiyasi subyektivlikni ichki asosdan tashqi vositachilikka, identitetni tarixiy barqarorlikdan algoritmik o'zgaruvchanlikka, madaniyatni esa simvolik avtonomiyadan raqamli vizuallikka aylantiradi. Bu jarayonlar chuqur falsafiy, sotsiologik va antropologik izohga muhtoj bo'lib, jamiyatning mavjudlik, bilish va o'zlik haqidagi fundamental tushunchalarini qayta ko'rib chiqishga undaydi.

Ijtimoiy ongning virtual transformatsiyasi zamonaviy axborot sivilizatsiyasi sharoitida subyektivlik, identitet va madaniy xavfsizlik muvozanatining murakkab o'zgarishlarini o'zida mujassam etadi. Bu jarayon ijtimoiy borliqning ontologik va epistemologik tuzilmasini buzadi va uni raqamli interfeyslar, medialar va algoritmlar orqali qayta tashkil etadi. Aynan shu kontekstdan kelib chiqqan holda, subyektivlik tushunchasi o'zining an'anaviy "ichki"lik va muayyanlik doirasidan chiqib, "raqamli ijtimoiylik"ning doimiy konstruksiya qilinadigan shakliga aylanadi. S. Turkle o'z tadqiqotlarida bu holatni "shaxsning ko'plikdagi virtual konfiguratsiyasi" deb ataydi va quyidagicha izohlaydi: "Endilikda inson o'zining yagona 'men'iga emas, balki turli kontekstlarda vujudga keladigan raqamli 'men'lar to'plamiga ega". Bu degani, subyektivlik raqamli ko'rinishda fragmentar, tranzitiv va ko'p kontekstli shaklga aylanmoqda.

Identitet esa bu transformatsiyada nafaqat dinamik va nomad shaklga ega bo'ladi, balki sotsiomadaniy markazlardan ajralib, tarmoq asosidagi ijtimoiy ko'rinishlar orqali shakllanadi. M. Posterning fikricha, raqamli kommunikatsiya subyektini ijtimoiy muhitda "avtoreprezentatsiya qilinadigan obyekt"ga aylantiradi: "Virtual muhitda identitet bu ichki o'zlik emas, balki almashinuv va aks ettirishdan iborat doimiy dialogik jarayondir". Bu yondashuvda identitet

o'zgarmas emas, balki muttasil takrorlanayotgan ijtimoiy-amaliy voqelikdir; foydalanuvchi o'zini ifodalash orqali emas, balki ijtimoiy medianing texnologik cheklovlari doirasida qayta ishlab chiqilgan "profil" orqali mavjud bo'ladi.

Madaniy xavfsizlik esa bu o'zgarishlarning keskin nuqtasida joylashadi. Global va raqamli axborot oqimlarining kuchayishi natijasida madaniy identitetlar har qachongidan ham ko'proq fragmentatsiyaga uchramoqda. Bu borada H. Bhabha "madaniy betweenness" (oraliqlik) tushunchasini ilgari surib, zamonaviy ijtimoiy muhitda madaniy identitetlar "barqaror emas, balki o'zaro almashinadigan, harakatdagi pozitsiyalardir" deb ta'kidlaydi. Shu sababli, madaniy xavfsizlik faqat tashqi tahdidlarga emas, balki ichki semantik va axborotli yadroga, ya'ni identifikatsiya jarayonining o'ziga nisbatan yo'qotish xavfiga duch keladi. Virtual makon orqali bu xavf yanada chuqurlashadi, chunki foydalanuvchilar o'z milliy va ma'naviy identitetlarini global algoritmik oqimlar bilan muvofiqlashtirishga majbur bo'lmoqda.

Bu o'zgarishlar sharoitida ijtimoiy ong endilikda faqat insoniy ong emas, balki raqamli tizimlar bilan o'zaro harakatdagi "gibrid ong"ga aylana boshlaydi.

Y. van Dijckning fikricha, "ijtimoiy media platformalari ijtimoiylikni algoritmik tarzda ishlab chiqaradi, bu esa odamlarning ongli tajribasini texnologik vositalar orqali standartlashtirishga olib keladi". Bunday holat madaniy xavfsizlik muvozanatini saqlash uchun faqat siyosiy yoki texnik choralardan ko'ra chuqur falsafiy refleksiyaning, diskursiv qarshilikni va axborotga nisbatan tanqidiy yondashuvni talab qiladi.

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, ijtimoiy ongning virtual transformatsiyasi subyektivlikni ko'p darajali raqamli qatlamlarga, identitetni dinamik ijtimoiy-ko'rinishli strukturaga, madaniy xavfsizlikni esa global simvollar va lokal qadriyatlar o'rtasidagi nozik muvozanatga aylantirmoqda. Bu jarayon falsafiy va axloqiy me'yorlar doirasida muhokama qilinishi lozim bo'lgan muhim madaniy muammolardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.

Madaniy xavfsizlik tushunchasi esa ushbu virtual transformatsiya kontekstida yangi tahdidlar bilan yuzlashadi. Raqamli axborot oqimlarining madaniy kontekstlarni siljitish xususiyati ularni semantik jihatdan zaiflashtiradi.

Y. Ess shunday deydi: "Axborot jamiyatida madaniyatlar o'z identifikatsion yadrolarini yo'qotib, global semantik tartibsizlik ichida eriydi". Bu holat ayniqsa madaniy o'zlikni saqlash va uni global raqamli muhitda barqaror tutish masalasida murakkab ziddiyatlarni yuzaga keltiradi. Chunki algoritmik muhitda madaniyat vizual belgilar, o'yin, iste'mol va ommaviy tasvirlar majmuasiga aylanadi, bu esa uning konseptual izchilligini izdan chiqaradi.

Ayniqsa, bu jarayonni A. Nassehi ta'riflagan "funksional ijtimoiy tizimlar" doirasida tahlil qilganda, virtual transformatsiya madaniy xavfsizlikning institutsional mexanizmlarini parokandalikka olib keladi: "Raqamli sotsiummetrik tizimlar jamiyatdagi madaniy vakillikni

markazsizlashtirib, ularni individual ishtirok, algoritmik baholash va tarmoqlar ichidagi signallar orqali shakllantiradi". Demak, madaniy xavfsizlik endilikda faqat siyosiy yoki milliy himoya tizimlariga emas, balki raqamli mediatsiya orqali yuritiladigan semantik nazoratga tayanadi.

Xulosa qilib aytganda, ijtimoiy ongning virtual transformatsiyasi ijtimoiy mavjudlikning butun strukturaviy xaritasini qayta ishlab chiqmoqda. Subyektivlik raqamli refleksivlikka, identitet performativ, kontekstual va algoritmik konstruksiyaga, madaniy xavfsizlik esa raqamli simvolik nazoratga asoslangan axborotli muvozanatga aylanyapti. Bu o'zgarishlar nafaqat axborot, balki falsafa, antropologiya va siyosatshunoslik doirasida ham chuqur tahlil va nazariy asoslashni talab etadi.

Ijtimoiy ongning virtual transformatsiyasi raqamli zamonaviylik sharoitida subyektivlik, identitet va madaniy xavfsizlik muvozanatining muhim falsafiy, sotsiologik va madaniy asoslarini qayta ko'rib chiqishni talab qilmoqda. Bu transformatsiya nafaqat axborot almashinuvi va muloqot shakllarini o'zgartirmoqda, balki insonning ontologik mavjudligi, o'zlikni anglash tajribasi va madaniy o'zini o'zi identifikatsiya qilish asoslariga chuqur ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, subyektivlik tushunchasi raqamli muhitda yangi shaklda, ya'ni o'zligini raqamli obrazlar, profil tarmoqlari va algoritmik kuzatuv orqali ifodalovchi "raqamli subyekt" sifatida shakllanmoqda. Bu borada M. Handning fikri e'tiborga molik: "Subyektivlik endilikda ichki refleksiya emas, balki raqamli muhitdagi kuzatuv, reyting va baholashlar orqali ijtimoiy ravishda shakllanadigan tashqi voqelikka aylanmoqda".

Virtual transformatsiya sharoitida identitet masalasi esa shunchaki shaxsiy yoki ijtimoiy rol emas, balki ko'p darajali, tarmoqlangan, ijtimoiy media orqali kodlangan obrazlar majmuasiga aylanadi. U. Beckning ta'kidlashicha, "global xavf jamiyatida identitet doimiy reflektiv monitoringga asoslangan, har bir vaziyatda qayta aniqlanadigan, dinamik konstruksiyadir". Identitetning bunday ko'rinishi subyektning ichki mohiyat emas, balki tashqi raqamli muhit bilan o'zaro bog'langan kontekstual pozitsiyaga aylantiradi. Har bir subyekt o'zini qanday "ko'rsatayotgani", qanday aks ettirilayotgani va qanday algoritmik tarzda tanilayotgani asosida o'zini anglay boshlaydi.

Bunday raqamli sharoitda madaniy xavfsizlik masalasi ham dolzarblik kasb etadi. Chunki madaniy identitetlar endilikda milliy tarix, til, urf-odatlar orqali emas, balki global vizual va semantik oqimlar orqali shakllanmoqda. S. Lash bu holatni "post-gumanitar madaniyat" deb ataydi va shunday deydi: "Madaniyat endi ma'no anglatmaydi, u media oqimida aylanuvchi obrazlarga aylanadi". Bu esa madaniy xavfsizlikning mohiyatini o'zgartiradi: u endilikda yot madaniyatga qarshi himoya emas, balki o'z axborot maydonida semantik yaxlitlikni saqlab qolish muammosiga aylanadi. Ayniqsa, yosh avlod orasida madaniy identitetlar tobora ko'proq global vizuallik, ommaviy madaniyat va algoritmik xatti-harakatlar orqali shakllanmoqda.

Raqamli media orqali shakllanayotgan bu ong va identitetlar ijtimoiy-madaniy muvozanatni o'zgartirib, jamiyatda axborotli ong, algoritmik tanlov, sun'iy tafakkurga asoslangan subyektivlikni yuzaga keltirmoqda. E. Pariserning "filterli pufak" konsepsiyasi bu borada alohida e'tiborga loyiq: "Raqamli algoritmlar orqali tanlanadigan axborotlar ijtimoiy ongni toraytiradi, shaxsiy haqiqatlar konstruksiyasini hosil qiladi va jamiyatda fragmentar madaniy maydonlarni kuchaytiradi". Bu sharoitda madaniy xavfsizlik faqat davlat siyosati emas, balki har bir raqamli foydalanuvchining ongli tanlovi va axborot savodxonligi darajasiga bog'liq bo'lib qolmoqda.

Xulosa qilib aytganda, ijtimoiy ongning virtual transformatsiyasi subyektivlikni algoritmik kuzatuvga asoslangan tashqi ko'rinishga, identitetni doimiy kontekstual rekonstruksiya qilinadigan vizual va medial obrazga, madaniy xavfsizlikni esa global semantik xususiylashtirishga tayanadigan jarayonga aylantirmoqda. Bu esa zamonaviy jamiyatni axborot etikasi, raqamli antropologiya va madaniy siyosat doirasida qayta fikrlashni taqozo etadi.

Ijtimoiy ongning virtual transformatsiyasi - bu zamonaviy insoniyat tafakkurida yuz berayotgan tub o'zgarish bo'lib, u subyektivlik, identitet va madaniy xavfsizlik muvozanatiga ta'sir etuvchi chuqur jarayonlarni aks ettiradi. Subyektivlik endilikda mustaqil ichki dunyo sifatida emas, balki raqamli vositalar orqali ko'rinish beriladigan tashqi konstrukt sifatida shakllanmoqda. Z. Bauman bu jarayonni "su'yuq subyektivlik" deb ataydi va shunday deydi: "Zamonaviylikning virtual bosqichida shaxsiylik - bu barqarorlik emas, balki doimiy ravishda ijtimoiy tarmoq maydonida ko'rilish, tasdiqlanish va tasvirlashga yo'naltirilgan aks ettirish jarayonidir". Demak, raqamli muhitda subyektivlik o'zining mohiyatiga emas, balki algoritmik sharoitlarga asoslanadi, ya'ni subyekt kimligi bilan emas, qanday ifodalanganligi bilan mavjud.

Identitet esa, virtual transformatsiya natijasida, ichki mustahkam qadriyatlar tizimi asosida shakllanmaydi, balki tez-tez o'zgaruvchan kontekstlar, ijtimoiy media ifodalari, vizual narrativlar va algoritmik platformalar orqali uzluksiz qayta tuziladi. Sh. Hall bu borada quyidagicha ta'rif beradi: "Identitet endi mohiyatga emas, balki farq va o'zgarishlarga asoslangan - u hech qachon tugallanmaydi, balki har doim muzokara va vakillik maydonida shakllanadi". Raqamli transformatsiya bu jarayonni tezlashtiradi, natijada shaxsiy identitet doimiy performansga aylangan, o'zini ifodalashning normativ kontekstlariga bog'liq holatda paydo bo'ladi.

Virtual muhitning ijtimoiy ongga bo'lgan ta'sirida madaniy xavfsizlik muammosi alohida urg'uga ega. Chunki global raqamli oqimlar orqali axborot va tasvirlar ijtimoiy ongda milliy, diniy, tarixiy va ma'naviy kodlarning semantik izchilligini zaiflashtiradi. J. Baudrillard bu holatni "hiperreallik" tushunchasi orqali izohlab, "madaniyatlar endilikda haqiqatga emas, balki belgilar o'yini orqali yaratilgan simulyakrga asoslanadi" deb ta'kidlaydi. Bu esa madaniy xavfsizlik muvozanatini tashqi tahdid emas, ichki yodlash, semantik erishuv va ma'naviy kontekstlardagi

uzilishlar orqali yo'qotish xavfiga olib keladi. Shu nuqtada, virtual transformatsiya madaniyatni iste'mol qilinadigan obyektga, ko'rgazmali interfeysga, estetik konstruksiyaga aylantiradi.

Shu bilan birga, subyektivlik, identitet va madaniy xavfsizlik o'rtasidagi muvozanat buzilishi jamiyatda ijtimoiy segmentatsiya va sotsiokognitiv izolyatsiyaga olib kelishi mumkin. T. Eriksen bu jarayonni "turbo-madaniyat" atamasi orqali tahlil qiladi: "Madaniyatlar o'zini ifodalash imkoniyatlarining haddan tashqari ko'pligi tufayli chuqurlikka emas, balki ko'rinishga, izchillikka emas, balki tezkor ta'sirga asoslanadi". Natijada, identitetlar chuqur ijtimoiy tajribalarga emas, balki media platformalaridagi vizual hayotga bog'liq bo'lib qoladi, bu esa milliy va ma'naviy identifikatsiya jarayonini kuchsizlantiradi.

Xulosa qilib aytganda, ijtimoiy ongning virtual transformatsiyasi - bu inson mavjudligini falsafiy va sotsiokognitiv jihatdan yangi darajaga olib chiquvchi murakkab jarayon bo'lib, unda subyektivlik tashqi algoritmik vositalar orqali shakllanadi, identitet ko'p qatlamli va ijtimoiy konstruktiv shaklga aylanadi, madaniy xavfsizlik esa global semantik muhitda o'z izchilligini saqlab qolish uchun doimiy kurash talab qiluvchi holatga aylanadi. Bu esa, o'z navbatida, zamonaviy jamiyatning raqamli antropologiyasini ishlab chiqish, axborot etikasi va ijtimoiy ongni himoyalash strategiyalarini takomillashtirish zaruratini yuzaga keltiradi.

Ijtimoiy ongning virtual transformatsiyasi - bu zamonaviy sivilizatsiya sharoitida insonning o'zini anglash shakllari, identifikatsiya tamoyillari va madaniy barqarorlik paradigmasining qayta formatlanish jarayonidir. Ushbu transformatsiya natijasida subyektivlik faqat psixologik yoki falsafiy kategoriya emas, balki medial vositalar orqali ijtimoiy muhitda qayta ishlab chiqiladigan va algoritmik tarzda nazorat qilinadigan konstruktga aylanmoqda. M. Fuchs bu borada shunday deydi: "Raqamli kapitalizm sharoitida subyektivlik - bu doimiy tarzda foydalanuvchi sifatida ifodalanadigan, algoritmik kuzatuvga moslashtirilgan, o'zini medial tizimlar orqali qayta ishlab chiqishga majbur bo'lgan pozitsiyadir". Bu fikr subyektivlikning klassik "menlik" doirasidan chiqib, ijtimoiy-madaniy ifoda va texnologik kontekstda qayta ishlab chiqilayotgan "ko'rsatilgan o'zlik" sifatidagi holatini anglatadi.

Identitet esa virtual transformatsiya jarayonida tobora ko'p qatlamli, diskursiv va fragmentar xarakter kasb etmoqda. R. Jenkinsning ijtimoiy identitet haqidagi konsepsiyasi bu holatni yanada aniqlashtiradi: "Identitet bu subyektning o'zini qanday ko'rishi emas, balki qanday tan olinishiga asoslanadi; virtual muhitda esa bu tan olish algoritmik filtrlash va algoritmik e'tirof mezonlariga bog'liq bo'lib qoladi". Ya'ni, ijtimoiy tarmoqlarda shaxs kimligini uning shaxsiy tajribasi emas, balki algoritmlar tomonidan "relevant" deb topilgan faoliyati, kontenti va tashqi ko'rinishlari belgilaydi. Identitet bu yerda avvaldan mavjud bo'lgan ichki xususiyat emas, balki kontekstual o'zgaruvchanlikka asoslangan performativ konstruksiyadir.

Madaniy xavfsizlik esa, ayniqsa postglobal jamiyatda, bu transformatsiyaning eng zaif va ehtiyotkorlik bilan muomala qilinishi lozim bo'lgan jihatlaridan biridir. Chunki raqamli maydonlar nafaqat ma'lumot almashish imkonini beradi, balki ular orqali semantik hukmronlik, normativ madaniyat standartlari va tasviriy siyosat ham yuritiladi. T. Friedmannning fikricha, "virtual globallashuv madaniy formatlarni tenglashtirmaydi, balki ularni bozordagi ustuvor vizual modellarga moslashtiradi, bu esa lokal madaniyatlar uchun semantik bosimdir". Shu tariqa, mahalliy madaniyatlar madaniy xavfsizlikni tashqi tahdid emas, ichki semantik tarqoqlik va algoritmik iste'molga qarshi muhofaza qilish zarurati bilan yuzma-yuz kelmoqda.

Bu jarayonlarning barchasi ijtimoiy ongni yangi kognitiv tuzilishga olib keladi. A. N. Whitehead bu borada hali raqamli transformatsiyadan avvalroq shunday yozgan edi: "Zamonaviy ong - bu voqelikni sezgi emas, abstraktsiyalar orqali anglashga odatlangan ongdir". Virtual transformatsiya aynan shu abstraktlikni real tajribaning o'rnini bosuvchi vizual, kodlangan va algoritmik kontentlar bilan to'ldirmoqda. Oqibatda inson tajribasi "to'g'ridan-to'g'ri haqiqat"ga emas, balki medial vositalar orqali ko'rsatilgan "oralik haqiqat"ga asoslangan holga aylanmoqda.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, ijtimoiy ongning virtual transformatsiyasi subyektivlikni texnologik ko'rinishga, identitetni ko'p darajali, performativ strukturaga, madaniy xavfsizlikni esa global algoritmik semiosfera doirasida qayta ta'riflanishga olib kelmoqda. Bu esa nafaqat ijtimoiy amaliyotlar, balki axborot siyosati, madaniyat nazariyasi va etik me'yorlarni ham qayta ko'rib chiqishni talab qiladi. Natijada, jamiyat axborotli refleksiyaning chuqurlashtiruvchi va subyektini o'zligini yo'qotmay raqamli muhitda saqlab qolishga qaratilgan strategik muvozanatga ehtiyoj sezadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Hardt M., Negri A. Empire. – Cambridge: Harvard University Press, 2000. – 478 p. – P. 333.
2. Appadurai A. Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization. – Minneapolis: University of Minnesota Press, 1996. – 229 p. – P. 44.
3. Bauman Z. Liquid Modernity. – Cambridge: Polity Press, 2000. – 228 p. – P. 85.
4. Couldry N., Hepp A. The Mediated Construction of Reality. – Cambridge: Polity, 2017. – 240 p. – P. 106.
5. Turkle S. Alone Together: Why We Expect More from Technology and Less from Each Other. – New York: Basic Books, 2011. – 384 p. – P. 154.
6. Poster M. What's the Matter with the Internet? – Minneapolis: University of Minnesota Press, 2001. – 120 p. – P.
7. Bhabha H. The Location of Culture. – London: Routledge, 1994. – 285 p. – P. 52.

8. Nassehi A. *Gab es 1989? Ein historisches Ereignis in systemtheoretischer Perspektive.* – Frankfurt a.M.: Suhrkamp, 2014. – 305 b. – B. 142.
9. Hall S. *Cultural Identity and Diaspora // Identity: Community, Culture, Difference.* – London: Lawrence & Wishart, 1990. – 256 b. – B. 226.
10. Baudrillard J. *Simulacra and Simulation.* – Ann Arbor: University of Michigan Press, 1994. – 164 p. – P. 6.
11. Eriksen T. H. *Tyranny of the Moment: Fast and Slow Time in the Information Age.* – London: Pluto Press, 2001. – 170 p. – P. 91.
12. Jenkins R. *Social Identity.* – London: Routledge, 2008. – 208 b. – B. 42.
13. Friedman T. L. *The Lexus and the Olive Tree.* – New York: Farrar, Straus and Giroux, 1999. – 479 p. – P. 230.